

RAMÓN LULL: KNIHA O PŘÍTELI A MILÁČKU

dle původního textu starokatalánského přeložil Sigismund Bouška

1. Tázal se Přítel Miláčka, není-li v něm žádná věc zbylá k milování: a Miláček odpověděl, že čím by se láska Přítelova mohla rozmnožiti, je milování.
2. Cesty, na kterých Přítel hledá svého Miláčka, jsou dlouhé a nebezpečné, obydlené úvahami, vzdechy a slzami a osvětlené láskou.
3. Smluvili se mnozí milenci, že budou milovati jediného Miláčka, jenž je všechny zahrnul projevy své lásky; a každý měl za poklad svého Miláčka a své myšlenky příjemné, pro které snaželi líbezná protivenství.
4. Plakal Přítel a řekl: Kdy už přestanou temnosti na světě, aby i přestaly cesty pekelné? A voda, jejíž zvyklostí je stékati dolů, v kterou hodinu nabyde přirozenosti, aby vystupovala vzhůru? a kdy bude více nevinných, než viníků? ach! Kdy umře Přítel s radostí pro svého Miláčka? a kdy uvidí Miláček Přítelovo mdlení láskou k němu?
5. Řekl Přítel Miláčkovi: Ty, jenž plníš slunce leskem, naplň mé srdce láskou. Odpověděl Miláček: Bez plnosti lásky oči tvé netonuly by v pláči, ani bys byl v toto místo nepřišel spatřit Milence svého.
6. Zkoušel Miláček Přítelovo srdce, zdali miluje dokonale, a ptal se ho, jaký je rozdíl mezi přítomností a nepřítomností Miláčka. Odpověděl Přítel: Jako známost a vzpomínka liší se od neznalosti a zapomenutí.
7. Tázal se Miláček Přítel: Nevzpomínáš na žádnou věc, kterou jsem tě odměnil, proč bys mě chtěl milovati? — Odpověděl: Ano, proto, že mezi utrpeními a radostmi, jež mi dáváš, nečiním rozdílu.
8. Řekni, Příteli, řekl Miláček, budeš trpělivým, zdvojnásobím-li tvé trýzně? Odpověděl Přítel: Ano, Miláčku, jakmile zdvojnásobíš mou lásku.
9. Řekl Miláček Příteli: Víš-li pak, co je láska? — Odpověděl: Kdybych nevěděl, co je láska, věděl bych, co je strast, smutek a bolest.

10. Řekli ku Příteli: Proč neodpovídáš svému Miláčkovi, který tě volá? — Odpověděl: Vydávám se v nebezpečnosti veliká, bych dospěl až k němu, a mluvím k němu touhou po jeho cti a slávě.
11. — Příteli pošetilý, proč ničíš své tělo a mrháš své peníze a spouštíš rozkoše tohoto světa a chodíš opovržen mezi národy? — Odpověděl: Abych si vážil odměn svého Miláčka, jenž od více lidí je nemilován a nectěn, nežli ctěn a milován.
12. — Rci, šílený láskou, která věc je viditelnější, zdali Miláček ve Příteli, či Přítel v Miláčku? — Odpověděl a řekl, že Miláček je viděn ve projevech lásky a Přítel ve vzdycháních, pláči, strastech a bolestech.
13. Hledal Přítel někoho, kdo by vyprávěl jeho Miláčku, kterak pro lásku svou veliké strasti snáší a zmírá; i našel svého Miláčka, jak četl ve knize, kde napsány byly všechny mdloby, jež mu láska k Miláčku způsobila, i všecka zalíbení, jež měl v ní.
14. Přivezla Naše Paní syna svého Příteli, aby zulíbal nohy jeho a vypsal ve své knize ctnosti Naší Paní.
15. — Rci, zpěvavý ptáčku, pozoruješ-li svého Miláčka, že chrání tebe od nelásky a že množí v tobě lásku? Odpověděl pták: A kdo by mě rozepíval, ne-li jedině pán lásky, jenž za nečest pokládá si nelásku?
16. Uprostřed bázně a naděje vystavěla si obydlí láska, živa jsouc myšlenkami a umírajíc zapomináním, pokud základy jsou na rozkoších tohoto světa.
17. Hádání bylo mezi očima a pamětí Přítel, neboť oči říkaly, že je lepší věcí viděti Miláčka, než vzpomínati na něho. A paměť řekla, že vzpomínkou vstoupá vláha do očí a srdce se rozplamení láskou.
18. Ptal se Přítel rozumu a vůle, kdo z nich je bližší jeho Miláčku; i vyběhly oba a byl rozum dříve u svého Miláčka než vůle.
19. Sváрили se Přítel a Miláček, i viděl to jiný Přítel, jenž plakal tak dlouho, až nastal mír a svornost mezi Miláčkem a Přítelem.